

Tintin a La Garriga

Benvolguts amics,

Estem aquí per commemorar una efemèrides important: enguany fa 50 anys que el personatge de **Tintin** va aparèixer parlant en català. Va ser a l'àlbum "**LES JOIES DE LA CASTAFIORE**". Abans, el 1956, ho havia fet en castellà, gràcies a la Conxa Zendrera, que en va ser la traductora i a l'editorial Juventud, que pertanyia a la seva família. Perquè va ser aquest àlbum i no els que ja estaven traduïts al castellà, o bé algun dels primers que va crear Hergé (Tintin al Congo, Tintin a Amèrica, Els cigars del faraó...)? No en sabem la raó, però probablement perquè era el darrer aparegut a Bèlgica, el 1963.

"**Llamp de llamp de rellamp**" és el primer exabrupte que li sentim a dir al capità Haddock, inseparable company d'aventures de Tintin, a la vinyeta 8 de la pàgina 2 i que ens reportarà un deversall de renecs i insults al llarg de tots els àlbums i que propiciarà l'aparició d'un llibre que els recopila- més de 800- que el meu pare va anar anotant mentre en feia les traduccions.

No m'estendré en com feia les traduccions però si remarcaré que es preocupava de que el llenguatge fos entenedor per als futurs lectors que no havien pogut llegir en català fins aleshores degut a les lleis franquistes que imperaven en aquell moment i que havien privat les edicions de textos catalans. El 1961 sota l'empara del bisbat de Vic havia nascut la revista **Cavall Fort** i el 1963 ho feia **L'Infantil** (que després es diria **Tretzevents**) gràcies al bisbat de Solsona i a les Publicacions de l'Abadia de Montserrat. A les escoles, l'ensenyament era exclusivament en castellà i qualsevol apropament a la llengua catalana era clandestí. Ja veieu quin era el panorama...

Els àlbums de Tintin són essencialment llibres d'aventures amb escenaris exòtics (el desert, la selva, illes tropicals, fons del mar i fins i tot la lluna). Tintin és un etern viatger. Volta de la Seca a La Meca... però no ve a la Vall d'Andorra.

Precisament a "Les joies de la Castafiore" no hi ha viatge, però sí una anàlisi més acurada dels personatges en els quefers de cada dia. En aquest àlbum, Tintin serà un protagonista "secundari" i tot girarà entorn d'una dona – fet extraordinari, ja que les dones són molt poc presents en els àlbums d'Hergé i sempre en feines poc rellevants.

El capità Haddock, que està reclòs al seu castell per una torçada de turmell, serà qui donarà les rèpliques a la diva Castafiore, en veure el seu territori envaït per periodistes i operadors de televisió

Hergé – o Georges Rémi – no va ser un home gaire viatjat ja que ell era força sedentari, tot i que semblaria el contrari pel coneixement que té dels llocs on situa el seu heroi. Això sí, es documentava moltíssim per poder descriure amb veracitat els indrets i les circumstàncies que envolten Tintin. Hergé només va treure el nas a Catalunya en una excursió a la Vall d’Aran, als 15 anys quan era boy-scout, i més endavant, amb la seva dona va fer un salt al Museu del Prado de Madrid, des de Saragossa el 1931. Si hagués fet un volt per Catalunya hauria pogut conèixer les variades comarques que componen el nostre país i hauria pogut situar “LES JOIES DE LA CASTAFIORE” al Vallès i concretament a La Garriga.

I aquí és on el vostre municipi pren protagonisme.

Imagineu per un moment que el Capità Haddock, cansat d’anar amunt i avall, de port en port, decideix que s’ha d’arrelar en algun lloc i viure tranquil amb el seu fidel Néstor, en companyia dels seus amics. Així és com s’instal·la al castell de Molins de Dalt. Però bé podria haver quedat enlluernat per l’esplendor modernista de la casa Barbey i passar a ser-ne el propietari per gaudir de la tranquil·litat del lloc.

La magnífica escalinata de la mansió podria propiciar més d’un ensurt els estadants per un graó en mal estat – que un paleta massa enfeinat no acaba mai de reparar- com passa a l’ àlbum.

A la Bianca Castafiore, per prescripció facultativa, li recomanarien una mica de repòs després dels tràfecs de les seves múltiples tournées per aquests móns de Déu. Què millor que anar a fer una visita al Capità Haddock, o Kapoc , o Kodak.(tant li fa!)....i de pas prendre les aigües termals en algun dels anomenats balnearis de la vil·la? A la diva el fet que ja en el segle XV el rei Martí l’Humà i la seva esposa Maria de Luna, o que l’abadessa del convent de santa Clara de Vic haguessin fet estada en aquestes termes, l’omplia de confiança.

La Castafiore, durant la seva estada a casa del capità, tindria la ocasió de conèixer el mestre Manuel Blancafort que la sent mentre ella assaja l’ ària de les joies del “Faust” de Gounod, i que s’ofereix a acompanyar-la en els seus assajos. Això també permetria al Sr. Wagner, el pianista de la Castafiore, sortir de la casa sense excuses per anar a seguir les apostes a les curses de cavalls, sense jugar-se l’ espinada fugint per la finestra amb l’ajuda d’una escala de fusta, i d’amagat de la mestressa.

El professor Blancafort també podria fer d'amfitrió i convidar-la a passejar pels carrers de la vil·la per apreciar les nombroses obres d'arquitectura modernista de l'arquitecte Manuel Joaquim Raspall, ella que és tan sensible als detalls i a les antigors, encara que confongui les èpoques.

I així és com el "rossinyol milanès" hauria pogut esdevenir el "rossinyol vallesà".

Pel que fa al professor Trifó Tornassol, que també és un convidat del Capità, el seu interès aniria al funcionament de la pianola del Mestre Blancafort i dels rotlles perforats que fabricaven a "La Solfa", la fàbrica de la família Blancafort de cintes contínues de pianola. El perquè uns rotlles amb foradets podien produir música, segons la situació del forat, només li podia aclarir el músic, ja que ell mateix havia participat en les transcripcions dels pentagrames de melodies a la cinta.

El paisatge que descriu el Capità Haddock a la primera plana de l'àlbum encaixaria perfectament amb aquest municipi del Vallès i com que és primavera haurien pogut gaudir de l'espectacle de les catifes florals que guarneixen els carrers pel Corpus.

I buscant analogies, bé hi deu haver alguna riera prop del Congost on hi hauria hagut algun campament de gitanos preparant un espectacle de saltimbanquis o de ball amb panderetes, amb mico i cabra inclosos, com es veien fa uns anys voltant pels pobles amb les seves roulottes.

La notícia de l'idil·li entre el "rossinyol vallesà" i el vell llop de mar s'hauria pogut llegir a la Veu del Vallès o La Gralla, les publicacions del moment al Vallès.

I si parlem del robatori de la maragda, a La Garriga segur que també hi ha garses que es deixen temptar pels objectes lluentos i se'ls emporten al niu.

D'altra banda, Víctor Niubó, al número 1 de la revista Tintin Cat (ara 1001), ara fa 10 anys, va encetar la secció "Anàlisi d'una vinyeta" i precisament analitza la darrera vinyeta de la pàgina 53 d'aquest àlbum : són les golfes del Castell del Molí on Tintin s'ha amagat per esbrinar d'on venen uns sorolls sospitosos. I què es veu a la vinyeta ? Doncs les mateixes andròmines que hi pot haver a qualsevol casa de les que tenen golfes, (i en aquesta vil·la encara n'hi ha) tot molt ben detallat com acostuma a fer-ho aquest dibuixant.

4

Bé, ja veieu que només amb una mica d'imaginació hem traslladat “ **Les joies de la Castafiore**” al nostre territori i segur que els seus personatges hi han sortit guanyant.

A tots, moltes gràcies i QUE COMENCI LA FESTA !

La Garriga 19 octubre 2014

M. Eulàlia Ventalló Givanel